

ONSDAG
22. januar
2014

Kultur & Meninger

Kommentarer
og debatt side 2-7

Les Per Kristian
Haugen

For en god del syrere
er Bashar al-Assad det
minste av flere onder.
Side 3

UNGDOMSLITTERATUR

Evig historie om kjæresten

«Stein Erik Lundes ungdomsbok *Elias og Emilie* er en evig historie om ham og henne, om det som drar og om det som sperrer», skriver vår anmelder. Les mer om aktuelle barne- og ungdomsbøker på side 12.

TORGENSEN-SAKEN

Kan hindre justismord

«Uten at mediene går inn i Torgersen-saken med full tyngde, er faren overhengende for at Fredrik Fasting Torgersen går i graven med drapsstempelet i pannen», skriver dagens kronikkforfattere. Side 4-5

Kan lykkes kjøpes?

«Samfunnet vi lever i, dømmer deg etter hvilke ting du eier, og mener du blir lykkeligere desto mer du har. Statistikk, derimot, viser det motsatte», skriver Camilla (16). Side 20

Morten Lindberg (43) i eget studio på Skullerud i Oslo. 17 ganger er han nominert til en Grammy. Men han har aldri vunnet. FOTO: TRYGVE INDRELIID

Grossist i nominasjoner

Grammy. På skjermen bak Morten Lindberg vises det sentrale klangkartet fra en av lydteknikerens innspillinger. Igjen er han nominert til amerikansk Grammy-pris, i år for hele tre albumer. Side 8-9

Jubileumsauksjonen 1814-2014 Innlevering pågår

I anledning Grunnlovsjubileet vil vi gjennom hele året søke etter norsk kunst og antikviteter av høyeste kvalitet fra 1814, gjennom alle epoker, og frem til vår egen tid. Vi forbereder to auksjoner i år, i juni og november, som begge tar mål av seg til å vise et historisk lengdesnitt av norsk kunst gjennom 200 år. Vurderer man salg kan Jubileumsauksjonen 1814-2014 være en god anledning.

Kontakt Hans Richard Elgheim som snart som mulig, tlf. 92042306 eller post@gwpa.no.

← Erik Werenskiöld *Den forlorte sønn* 1879.
Selges på Jubileumsauksjonen 1814-2014.

GREV WEDELS Plass AUKSJONER

SPESIALISTER PÅ EDVARD MUNCH OG NORSK 1800- OG 1900-TALLSKUNST AV HØY KVALITET

GREV WEDELS Plass AUKSJONER | GREV WEDELS Plass 2, N-0151 OSLO, NORWAY | +47 22862186 | POST@GWPA.NO | WWW.GWPA.NO

A Kultur

Sett noe? Hørt noe? **Tips oss!** kultur@aftenposten.no

I løpet av et knapt tiår er lydteknikeren Morten Lindberg nominert til amerikansk Grammy-pris 17 ganger.

- Det var da vi fulgte illusjonen, at vi fant lyden vi lette etter

UKJENT LYDMANN

ROBERT HOFTUN GJESTAD

Morten Lindberg (43) er sammen med Stargate nordmannen med flest nominasjoner til Grammy.

Dette starter på et gutterom i Skien midt på 1980-tallet, der kompisene Morten og Alf Otto har lokal musikkquiz. Ikke om rock eller datidens britiske synthpop, men om orkesterinnspillinger av klassisk musikk. Morten spiller trompet, Alf Otto trombone, her sjekker de hverandres kunnskap.

Ikke om hva som spilles over anlegget, det er for lett. De to 12-13-åringene må vite hvilket opp-tak med hvilket orkester fra hvilket land i hvilken sal.

- Det var der det startet, som en ubevisst øvelse i stilistisk og klanglig analyse. Kall det gjerne nerdete, men vi ble etterhvert gode på å skille ulik lyd, land og tradisjoner fra hverandre. Siden har det liksom handlet om lyd, sier Morten Lindberg.

Til topps

Tre tiår senere kan denne interessen føre ham til topps. Kommen-de søndag er 43-åringen nok en gang nominert til Grammy-priser for sine innspillinger. Ikke én, men tre ganger, i kategoriene «best opera recording» og «best engineered album, classical» (to nominasjoner).

Siden 2006 er lydteknikeren, hans produksjonsselskap Lindberg Lyd og plateselskapet 2L nominert til Grammy 17 ganger. Aldri har Morten Lindberg vunnet. Nå på søndag drar han ikke en-

Profil

Morten Lindberg

- Norsk lydtekniker fra Skien, bosatt på Nesodden, jobber i Oslo.
- Studerte musikkproduksjon ved NISS. Jobbet som lydtekniker på 90-tallet, etablerte Lindberg Lyd tidlig på 2000-tallet.
- Kjent for surroundlyd, som gir en større, tredimensjonal lyd.
- Ble første gang nominert til amerikansk Grammy-pris i 2006, for en innspilling med kammerkoret Ensemble 96.
- Er i år nominert til tre priser, i to forskjellige klasser, blant annet «best opera recording».
- Har tilsammen 17 nominasjoner, men aldri vunnet.

Fakta

Grammy

- Amerikansk musikkpris, regnet som den viktigste i verden.
- Prisen er delt ut hvert år siden mai 1959, da man hyllet utgivelser fra året før.
- Deles nå ut hver januar, den 56. utdelingen skjer i Staples Centre i Los Angeles søndag 26. januar.
- Antall kategorier er nå senket litt, fra 2012 til 78 forskjellige.
- En rekke nordmenn er gjennom årene blitt nominert, men ingen flere ganger enn produksjonsselskapet Stargate.
- Cellist Truls Mørk vant Grammy-pris i 2002. Stargate vant priser i 2009 og 2011.

Akkurat nå jobber Morten Lindberg med en nyinnspilling av «Ja, vi elsker dette landet» og andre historiske norske sanger, med Stabsmusikken og koret Scola Cantorum. FOTO: TRYGVE INDRELIID

gang bort til utdelingen i Staples Centre i Los Angeles.

- Det er vel da vi endelig får prisen, he he. Egentlig tror jeg ikke det i år heller, for å være ærlig, og dessuten er dette blitt en greie for oss nå. Vi håper å runde 20 nominasjoner først, men en dag skal vi da få den prisen. Selvfølgelig ønsker vi det, sier Morten Lindberg.

Han kommer til å sitte våken natt til mandag, bare så det er sagt.

Millionrom

I et industriområde på Skullerud i Oslo vipper Morten Lindberg skinnstolen rolig bakover. Rundt ham er det spesialkleddede vegger, akustikkdempet tak, samt analogt og digitalt musikkutstyr i millionklassen. Det er her lydteknikeren gjør siste redigering, balansering og mastering av sine innspillinger. Pluss alt forarbeidet.

- Et album starter alltid med den gode ideen fra en musiker eller komponist. Uten den brennende lidenskapen derfra, blir det aldri unikt. Deretter starter jobben med å krabbe inn i musikken; hva er det med min erfaring om klang og lydlandskap som kan ta ideen videre. Det er da hele klanglandskapet tar form på et tegne-

brett på datamaskinen, lenge før innspillingen starter, sier Morten Lindberg.

Han viser frem klangkartet fra en av de Grammy-nominerte albumene, med musikerne plassert i en sirkel rundt i rommet. I surround.

En innspilling tar gjerne opp mot ett år å få ferdig, og Lindberg takker offentlige støtteordninger for at han kan få jobbe slik han ønsker.

- Jeg er ganske sikker på jeg ikke hadde klart å lage disse produktene i USA. Det at vi bor i Norge med norske musikere og en offentlig kulturforvaltning, er det som gir tid og ro til å ta det helt ut.

Fra kirkerom

Morten Lindberg gjør helst sine innspillinger i store kirkerom, og spesielt enorme Nidarosdomen i Trondheim.

- Å ta opp en vanlig konsert med et orkester fra en scene foran har jeg ikke gjort på ti år. Det gir meg ikke noe, det blir for mange kompromisser. Når vi spiller inn tar jeg lytterens perspektiv og posisjon, sentralt i midten, og så setter vi opp de forskjellige klangene utover. Noen musikere kan synes dette er merkelig, men etterhvert

hører de sin naturlige plass i lyd-bildet.

- Og hvordan skal jeg få hørt det samme som deg?

- Hvordan folk vil lytte til musikken, er mottagerens eget valg. Vår eneste målsetning er å lage det vi mener er optimal lyd, og som kan gi andre en emosjonell opplevelse. Men et hjemmekinoanlegg med Blu-ray er i alle fall nært nok. Husk at man får Blu-ray-spillere til maks 1200 kroner som spiller bedre enn all verdens dyre CD-spillere, sier Morten Lindberg.

Går etter illusjonen

Likevel kan man forundres over hva som har gjort at lydteknikeren nå er nominert til Grammy utrolige 17 ganger. Uten sammenligning for øvrig ble a-ha kun nominert to ganger. Produksjonsselskapet Stargate er nominert flere ganger, og har vunnet to priser. Cellist Truls Mørk har vunnet én.

Morten Lindberg daterer det unike til en juninatt for ti år siden, under etterarbeid på en innspilling med kammerkoret Ensemble 96.

- Jeg begynte med lydproduksjon med ønsket om å gjenskape virkeligheten, om å flytte orkestermusikk til et hjemmemiljø, men

Kortfilmer. Superkorte *Tim og Susan har matchende håndvåpen* på 90 sekunder er en av 15 kortfilmer fra Sundance Film Festival som du kan se på nett. Les saken på ap.no/kultur

jobbet i ti år uten å komme i mål. Så startet vi med surroundlyd, kom nærmere, men heller ikke helt inn. Under masteringen her inne den natten hørte jeg plutselig noe vi ikke hadde klart å skape før, sier Morten Lindberg.

Har mye å si

– Det var da vi slapp taket i realitetene, og heller fulgte illusjonen, at vi fant lyden vi lette etter. Selv om lydteknikeren tar sjan-

sen på å ikke dra til L.A. og utdelingen søndag, er han ofte i musikkens mekka for å lære og pleie kontakter. Hans virke har også gitt innpass i Grammy-akademiet, blant 18.000 medlemmer.

– **Og med 17 nominasjoner i beltet, er det vel på tide å vinne?**

– Vi har produksjonene som skal til, men hverken vi som plateselskap, eller utøverne, har nok tilstedeværelse i USA til å påvirke medlemmene i akademiet.

– **Men om, hva ville det bety?**

– Jeg er ikke sikker på om det blir så stor forskjell, egentlig, for alle nominasjonene har gjort sitt til at vi har kontakter og et trofast publikum der borte allerede. Men ...

– **Litt stas blir det vel?**

– Ja, da. Selvfølgelig hadde det vært stas.

Herregud, sier Morten Lindberg.

Svaret får han natt til mandag. robert.gjestad@aftenposten.no

AUKSJON

Norsk ski-nostalgi på auksjon

KAJA KORSVOLD

Pene mennesker med eplenikkers og treski skulle selge Norge. Denne uken går plakater på auksjon i London for tusenvis av kroner.

Snøkledd fjell badet i sol og skiløpere med eplenikkers, brede treski og røde topp-luer skulle selge vinterdestinasjonen Norge på 1930- og 1950-tallet. Også Norge som skisportens vugge og selveste hjemmet for skigåing ble brukt som slagord.

Nå er et utvalg av de gamle plakater signert datidens reklamekunstnere som Knut Yran, Axel Andersen og Gert Jynge til salgs hos Christie's i London. Onsdag den 22. skal disse og plakater fra konkurrerende sportssteder som St. Moritz, Klosters og Gstaad auksjoneres bort og prisene er ikke beskjedne.

Opptil 24.000 euro, eller bortimot 200.000 kroner, regner det renommerte auksjonshuset å oppnå. De norske plakater har en utropsverdi opp til 3000–4000 euro, altså langt billigere enn dyreste objektene på auksjonen.

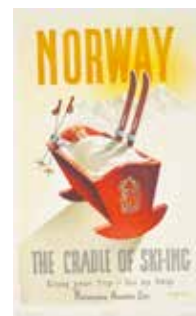
Sjelden vare

Norway – the home of skiing er tittelen på den eldste norske plakaten som er til salgs. Den er datert 1935 og er laget av Dagfin Th. Hanssen. Knut Yrans *The Cradle of Skiing* er fra 1956, mens Inger Skjensvold Sørensen: *Norway, a fistful of fun* som viser en rød selbuvante som med en snøball i hånden fra 1935.

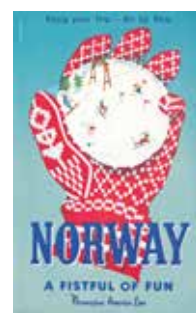
Direktør Karin Berg ved Skimuseet sier det er relativt sjelden slike plakater er på markedet.

– De gamle OL-plakater oppnår høyest priser. Det er en egen kjøpegruppe med stor kompetanse for slike plakater.

Skimuseet har plakater fra

Plakat fra 1955 signert Knut Yran.

Plakat fra 1966, signert Inger Skjensvold Sørensen.

Plakat fra 1935, signert Dagfin Th. Hanssen.

Plakat med ukjent opphavsmann.

og med det første vinter-OL i Chamonix i 1924 og fremover.

– Vi har et eget skap med disse godbitene. Vi har selvfølgelig mange fra OL i 1952, men vi har også mange som ikke har noe med OL å gjøre, forteller Karin Berg.

★ FESTFORESTILLING
28. OG 29. JANUAR
Hovedscenen

HURRA FOR GRUNNLOVEN!

Hva? Hvorfor? Hva nå?

NATIONAL
THEATRET

Nationaltheatret feirer med kunstneriske innslag, debatter m.m. Hele Grunnloven av 17. mai 1814 blir lest av våre skuespillere! **Debatter:** 28. januar: *Makten hos folket?* 29. januar: *Borgernes medfødte og umistelige rettigheter*.

Med Bernhard Arnø, Mariann Saastad Ottesen, Tone Mostrøm og Øystein Røger. **Musikk:** Tord Gustavsen, klaver. **Regi:** Jonas Corell Petersen

Tlf. 815 00 811
www.nationaltheatret.no

OBOS DNB